

## DEZYNFEKCJA ZABAWEK W SZKOLE I PRZEDSZKOLU

Każde przedszkole ma obowiązek stosowania ogólnych reguł postępowania minimalizującego ryzyko groźnych dla bezpieczeństwa dzieci zaniedbań w zakresie dbania o czystość zabawek. Również w szkole a zwłaszcza w świetlicy szkolnej zabawki są jednym z podstawowych nośników zarazków. Dzieci często ich dotykają, wymieniają się nimi, nierzadko wkładają ich elementy do ust, a to w grupie liczącej na ogół od 15 do 25 wychowanków może doprowadzić do bardzo szybkiego rozprzestrzeniania się infekcji i chorób.

Dezynfekcja zabawek stanowi podstawową formę przeciwdziałania temu zjawisku.

Dezynfekcja polega na podjęciu czynności mających na celu niszczenie drobnoustrojów oraz ich przetrwalników. W przypadku szkół i przedszkoli dezynfekowanie zabawek oznacza przede wszystkim niszczenie wirusów, bakterii, grzybów.

Regularna dezynfekcja zabawek pozwala niwelować zagrożenia związane z rozprzestrzenianiem się drobnoustrojów zagrażających bezpieczeństwu dzieci i personelu.

### JAK CZĘSTO NALEŻY DEZYNFEKOWAĆ ZABAWKI?

Częstotliwość przeprowadzania dezynfekcji zabawek oraz innych sprzętów i urządzeń wykorzystywanych w szkole, przedszkolu jest uzależniona od wielu czynników:

- liczby dzieci,
- stanu zdrowia dzieci,
- rodzaju zabawek w szkole, przedszkolu,
- miejsca korzystania z zabawek (plac zabaw, sala zajęć),
- świadomości dzieci w zakresie higieny.

**Powszechnie zaleca się, aby zabawki były dezynfekowane nie rzadziej niż raz w tygodniu.**

Trzeba jednak zastrzec, że:

- w okresie zachorowań na choroby przenoszone drogą kropelkową,
- w razie korzystania z zabawek na zewnątrz,
- w przypadku epidemii

częstotliwość tę należy zwiększyć, a niektóre zabawki (np. pluszowe maskotki) na jakiś czas wyłączyć z użytkowania – w okresie zachorowań na gripę czy licznych przypadków zachorowań na rotawirusy.

## PROCEDURA MYCIA I DEZYNFEKCJI ZABAWEK

Wszystkie zabawki dopuszczone do użytku dzieci należy czyścić w dwóch etapach:

### **Etap 1: mycie, czyszczenie, pranie**

- **Każdą zabawkę należy dokładnie wyczyścić** – powierzchnię zabawki należy przemyć ciepłą wodą z dodatkiem szarego mydła. Pozwala to usunąć brud i tłuszcz oraz bakterie. Po umyciu każdej zabawki należy dokładnie wypłukać gąbkę.
- **Należy zwracać uwagę na trudno dostępne miejsca** – za pomocą małej szczoteczki należy także wyczyścić rowki, zagłębienia oraz chropowate powierzchnie.
- **Niektóre zabawki można myć w zmywarce** – zabawki twarde, niewielkich rozmiarów można również myć w zmywarce do naczyń, zalecana jest temperatura 82°C.
- **Zabawki pluszowe należy regularnie prać** – w przypadku maskotek i innych zabawek wykonanych z tkanin konieczne jest pranie, tylko w ten sposób możliwe będzie pozbycie się niebezpiecznych dla zdrowia roztoczy. Pranie powinno odbywać się w temperaturze 71°C przez trzy minuty lub w temperaturze 65°C przez dziesięć minut.

Mycie i czyszczenie zabawek nie gwarantuje zniszczenia wirusów, grzybów czy prątków. Dlatego drugim, niezbędnym etapem, jest dezynfekcja zabawek za pomocą specjalnych preparatów.

### **Etap 2: dezynfekcja**

- **Przed dezynfekcją każda zabawka powinna zostać umyta** – dezynfekcja jest drugim etapem postępowania związanego z zapewnieniem bezpieczeństwa higienicznego zabawek, dlatego przeprowadzenie jej bez wcześniejszego umycia lub wyprania przedmiotów będzie bezcelowe.
- **Zabawki powinny być dezynfekowane:**
  - zarejestrowanym środkiem nietoksycznym dla dzieci,
  - środkiem utleniającym w rozcieńczeniu 1:100,
  - dezynfekującą chusteczką nasączoną 70% alkoholem.
- Środków dezynfekujących należy używać zgodnie z zaleceniami producenta – skrócenie czasu dezynfekcji nie zapewni skuteczności całego procesu, natomiast jego wydłużenie może mieć szkodliwy wpływ na przedmiot.
- Jeżeli jest to możliwe – po dezynfekcji zabawki dobrze jest suszyć na wolnym powietrzu.

## KAŻDA ZABAWKA WYMAGA INNEGO SPOSOBU CZYSZCZENIA I DEZYNFEKOWANIA

### **Zabawki plastikowe, metalowe, drewniane**

Najłatwiejszą w utrzymaniu czystości grupą zabawek są te wykonane z plastiku, metalu lub drewna, w szczególności jeżeli są to przedmioty dużych rozmiarów. Należy czyścić je za pomocą ciepłej wody z mydłem. Po myciu upewnić się, że zabawka została dokładnie wytarta i wysuszona. Następnie każdy przedmiot przecieramy ścierką nasączoną odpowiednim

środkiem dezynfekującym. Po upływie czasu wskazanego przez producenta zabawkę opłukać wodą w celu pozbycia się nieprzyjemnego zapachu użytego środka dezynfekującego.

### **Zabawki materiałowe**

Zabawki wykonane ze wszelkiego rodzaju puszystych materiałów oraz zabawki wypchane są określane jako zabawki miękkie. Najłatwiejszym sposobem czyszczenia jest wypranie w ciepłej wodzie z dodatkiem mydła do prania. Rzeczy, których nie można zanurzyć w wodzie, należy czyścić w taki sposób, w jaki czyszczone są dywany lub tapicerki. W celu przeprowadzenia dezynfekcji do prania należy użyć proszku lub płynu o właściwościach dezynfekujących, a w odniesieniu do zabawek pranych bez pełnego zamoczenia – specjalnego preparatu w sprayu do dezynfekcji zabawek. Przed udostępnieniem dzieciom przedmioty muszą zostać dokładnie wysuszone.

### **Zabawki elektroniczne**

Zabawki elektroniczne nie mogą być czyszczone z użyciem dużej ilości wody. Ich mycie i czyszczenie polega na dokładnym przetarciu gąbką nasączoną wodą z dodatkiem szarego mydła. Następnie zabawkę należy dokładnie wytrzeć ściereczką nasączoną środkiem dezynfekującym – może być to ten sam środek, którego używa się do dezynfekowania zabawek drewnianych i plastikowych. Podobnie, jak w przypadku wcześniej opisanych zabawek – przedmioty należy dokładnie wysuszyć przed udostępnieniem dzieciom.

### **Zabawki i instrumenty muzyczne (flet, trąbka, gwizdek)**

Instrumenty należy myć w wodzie z dodatkiem szarego mydła, można także na chwilę zanurzyć je we wrzątku. Następnie każda część powinna zostać poddana dezynfekcji przeznaczonym do tego celu preparatem. Instrumenty muzyczne z ustnikami trzeba dezynfekować po każdym użyciu.

### **Plastelina, ciastolina, narzędzia do wycinania**

Wszelkie narzędzia służące do przycinania ciastoliny i plasteliny należy myć i dezynfekować zgodnie z zasadami przewidzianymi dla zabawek plastikowych. Narzędzia te mogą być myte w zmywarce do naczyń (jeżeli nie posiadają drewnianych elementów). Po umyciu każdy przedmiot przecieramy ścierką nasączoną odpowiednim środkiem dezynfekującym. Po upływie czasu wskazanego przez producenta zabawkę należy opłukać wodą w celu pozbycia się nieprzyjemnego zapachu użytego środka dezynfekującego.

Plastelinę oraz ciastolinę wymieniać zgodnie z zaleceniami producenta.

### **Kredki**

Ze względu na charakterystyczny surowiec, z którego wykonane są kredki – nie zaleca się mycia ich z użyciem wody. Kredki, z których korzysta więcej niż jedno dziecko, w celu dezynfekcji przecierać chusteczką nasączoną preparatem dezynfekującym.

### **Książki**

Rutynowe czyszczenie książek powinno polegać na wycieraniu z kurzu suchą ściereczką. Widoczne zabrudzenia okładek przecierać lekko zwilżoną chusteczką. W celu dezynfekcji

przetrzeć okładkę książki chusteczką nasączoną odpowiednim preparatem, a następnie wytrzeć do sucha.

### **Nowe zabawki**

Każda nowa zabawka przed udostępnieniem dzieciom musi zostać zdezynfekowana. Mycie na ogół można ograniczyć do przetarcia ściereczką nasączoną wodą z mydłem, do dezynfekcji zaś wystarczy przetarcie chusteczką z preparatem dezynfekującym. Maskotki i inne przedmioty wykonane z materiału należy spryskać preparatem w sprayu.

## **JAKIE PREPARATY DO CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCJI WYBRAĆ**

Do mycia i czyszczenia zabawek w pierwszym etapie wystarczy ciepła woda oraz szare mydło – również w przypadku maskotek i innych przedmiotów wykonanych z tkanin.

Natomiast drugi etap – dezynfekcja, wymaga większej uwagi.

Zaleca kierowanie się następującymi wskazówkami:

- 1) preparat powinien być bezwonny,
- 2) preparat nie może podrażniać skóry,
- 3) preparat nie powinien wymagać spłukiwania,
- 4) preparat nie może niszczyć dezynfekowanej powierzchni,
- 5) preparat powinien posiadać oznaczenie producenta „przeznaczony do zabawek” albo „nieszkodliwy dla dzieci”.

## **PROCEDURY HIGIENICZNE ZWIĄZANE ZE STOSOWANIEM ŚRODKÓW DO CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCJI**

Samo czyszczenie oraz regularna dezynfekcja zabawek nie zagwarantuje bezpieczeństwa w szkole, przedszkolu, jeżeli personel odpowiedzialny za utrzymanie czystości nie będzie stosować się do zasad określonych w procedurach higienicznych.

- W każdym pomieszczeniu do sprzątania i czyszczenia należy używać specjalnie wydzielonych ściereczek, gąbek, mopów itp.
- Środków należy używać zgodnie z przeznaczeniem i zaleceniami producenta ze szczególną dbałością o czystość roztworu (nadmierne rozcieńczenie preparatu niweluje jego skuteczność).

**DYREKTOR**  
Zespołu Szkół Przedszkolnego  
w Smolczynie  
*mgr Artur Spychalski*